

Sjöfylleri

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet två motioner som gäller lagstiftningen om sjöfylleri. Motionerna har väckts under den allmänna motionstiden 2006. I motionerna föreslås införande av dels en nedre promillegräns för sjöfylleri, dels en möjlighet att utföra rutinmässiga nykterhetskontroller i sjötrafiken.

Utskottet anser att resultatet av frågornas beredning inom Regeringskansliet bör avvaktas och föreslår att riksdagen avslår motionerna.

I betänkandet finns en reservation.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Utskottets överväganden	4
Sjöfylleri	4
Reservation	7
Sjöfylleri (s, v, mp)	7
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	8
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Sjöfylleri

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:C347 yrkandena 1 och 2 samt 2006/07:C372 yrkandena 1 och 2.

Reservation (s, v, mp)

Stockholm den 23 januari 2007

På civilutskottets vägnar

Carina Moberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Carina Moberg (s), Inger René (m), Ewa Thalén Finné (m), Lennart Pettersson (c), Christina Oskarsson (s), Jan Ertsborn (fp), Hillevi Larsson (s), Christine Jönsson (m), Yvonne Andersson (kd), Anti Avsan (m), Egon Frid (v), Ameer Sachet (s), Lars Tysklind (fp), Jan Lindholm (mp), Katarina Brännström (m), Fredrik Lundh (s) och Stefan Wikén (s).

Utskottets överväganden

Sjöfylleri

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionerna om skärpta regler för sjöfylleri. Utskottet hänvisar till Rattfylleriutredningens förslag och anser att resultatet av frågornas beredning inom Regeringskansliet bör avvaktas.

Jämför reservationen (s, v, mp).

Gällande bestämmelser

Enligt 20 kap. 4 § sjölagen (1994:1009) gäller att den som framför ett fartyg eller i övrigt på ett fartyg fullgör en uppgift av väsentlig betydelse för säkerheten till sjöss och då är så påverkad av alkoholhaltiga drycker eller något annat medel, att det kan antas, att han inte på ett betryggande sätt kan utföra vad som därvid åligger honom, döms för sjöfylleri till böter eller fängelse i högst sex månader. Är brottet att anse som grovt, skall enligt 20 kap. 5 § samma lag dömas för grovt sjöfylleri till fängelse i högst två år.

Vid bedömning av om sjöfylleribrottet är grovt skall särskilt beaktas om 1. gärningsmannen har haft en alkoholkoncentration som uppgått till minst 1,0 promille i blodet eller 0,50 milligram per liter i utandningsluften, 2. gärningsmannen annars har varit avsevärt påverkad av alkohol eller något annat medel, 3. den uppgift som gärningsmannen haft att fullgöra varit särskilt krävande med hänsyn till fartygets egenskaper eller andra omständigheter, eller 4. framförandet av fartyget har inneburit en påtaglig fara för säkerheten till sjöss.

Promillegränsen i punkt 1 infördes den 1 juli 1999 (prop. 1998/99:43, bet. JuU15, rskr. 166).

Enligt 4 § lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott döms den som för ett motordrivet fordon eller en spårvagn efter att ha förtärt alkoholhaltiga drycker i så stor mängd att alkoholkoncentrationen under eller efter färden uppgår till minst 0,2 promille i blodet eller 0,10 milligram per liter i utandningsluften för rattfylleri till böter eller fängelse i högst sex månader. För rattfylleri döms även den som för ett motordrivet fordon eller en spårvagn och då är så påverkad av alkoholhaltiga drycker att det kan antas att han eller hon inte kan framföra fordonet på ett betryggande sätt. Det samma gäller om föraren är lika påverkad av något annat medel. Är brottet att anse som grovt, skall föraren enligt 4 a § samma lag dömas för grovt rattfylleri till fängelse i högst två år.

Vid bedömning av om rattfylleribrottet är grovt skall särskilt beaktas om 1. föraren har haft en alkoholkoncentration som uppgått till minst 1,0 promille i blodet eller 0,50 milligram per liter i utandningsluften, 2. föraren annars har varit avsevärt påverkad av alkohol eller något annat medel, eller 3. framförandet av fordonet har inneburit en påtaglig fara för trafiksäkerheten.

Till skillnad från vad som gäller i trafik på land med motordrivna fordon är rutinmässiga alkoholutandningsprov inte tillåtna i sjötrafik.

Motionerna

Anneli Särnblad och Peter Hultqvist (båda s) lämnar i motion C372 förslag om dels att en nedre promillegräns införs för normalgraden av sjöfylleri (yrkande 1), dels att polisen och Kustbevakningen skall kunna genomföra rutinmässiga alkoholutandningsprov för att kontrollera trafiknykterheten till sjöss (yrkande 2). Motionärerna hänvisar till det förslag Rattfylleriutredningen lämnat i sitt delbetänkande Rattfylleri och sjöfylleri (SOU 2006:12).

Ett i allt väsentligt motsvarande förslag om att Rattfylleriutredningens förslag skall genomföras återfinns i motion C347 av Annelie Enochson (kd). Enligt motionären är det av största vikt att utredningens förslag genomförs skyndsamt.

Rattfylleriutredningen

Frågan om införande av promilleregler vid sjöfylleri som inte är att anse som grovt brott har varit föremål för överväganden i flera olika sammanhang under senare tid. I lagutskottets betänkande 2004/05:LU6 finns en utförlig redovisning av arbetet fram till december 2003. Förra riksmötet behandlades frågan i betänkande 2005/06:LU15.

Rattfylleriutredningen överlämnade den 30 januari 2006 delbetänkandet Rattfylleri och sjöfylleri (SOU 2006:12) till regeringen. Betänkandet omfattar bl.a. frågorna om införande av en promillegräns för sjöfylleri samt rutinmässiga alkoholutandningsprov, dvs. de frågor som tas upp i motionerna.

Utredningen föreslår när det gäller normalgraden av sjöfylleri att en nedre promillegräns om 0,2 promille införs i 20 kap. 4 § sjölagen. Från den nedre promillegränsen undantas den som framför eller i övrigt fullgör en uppgift av väsentlig betydelse för sjösäkerheten på maskindrivet fartyg med en längd under sju meter och vars maximifart inte överstiger sju knop, på segelfartyg med en längd under sju meter samt på fartyg under rodd. Den nedre promillegränsen skall, liksom övriga regler om sjöfylleri, tillämpas i samtliga farvatten och såväl på den som framför ett fartyg som på den som i övrigt fullgör en uppgift av väsentlig betydelse för säkerheten till sjöss. Utredningen föreslår dessutom att det införs en direkt tillämplig promilleregler även för grovt sjöfylleri om 1,0 promille. Regeln skall

avgränsas på samma sätt som vid sjöfylleri som inte är grovt. Med en sådan bestämmelse blir det möjligt att döma för grovt sjöfylleri enbart på grund av ett brott mot promilleregeln.

Vidare föreslår utredningen i det nämnda delbetänkandet bl.a. att polisman och kustbevakningstjänsteman skall ges befogenhet att genomföra rutinmässiga alkoholutandningsprov enligt 2 § lagen (1976:1090) om alkoholutandningsprov på den som framför ett fartyg eller i övrigt fullgör en uppgift av väsentlig betydelse för säkerheten till sjöss. Rutinmässiga alkoholutandningsprov skall inte genomföras i de fall det är uppenbart att fartygets storlek eller karaktär utesluter en tillämpning av promillereglerna. Kustbevakningstjänsteman skall enligt förslaget också ges möjlighet att på samma sätt som polisman genomföra alkoholutandningsprov enligt 1 § lagen om alkoholutandningsprov på den som är skäligen misstänkt för sjöfylleri.

Utredningens nu återgivna förslag bereds inom Regeringskansliet tillsammans med ett senare förslag av samma utredning som återfinns i dess betänkande Ökade möjligheter till trafiknykterhetskontroller vid gränserna (SOU 2006:47). Det senare förslaget innebär såvitt nu närmast är i fråga att alkoholutandningsprov skall få utföras av tjänstemän vid Kustbevakningen och Tullverket. Det omfattar också bl.a. utvidgade befogenheter för sådana tjänstemän i andra avseenden. Av den till riksdagen från regeringen överlämnade förteckningen över planerade propositioner framgår att en proposition som gäller rattfylleri och sjöfylleri är avsedd att avlämnas till riksdagen senast den 22 mars 2007.

Utskottets ställningstagande

Lagutskottet har behandlat motioner med krav på skärpt lagstiftning om sjöfylleri vid åtskilliga tillfällen. Vid behandlingen i januari 2004 i det av riksdagen godkända betänkandet 2003/04:LU6 såg lagutskottet med tillfredsställelse på att regeringen tagit ett initiativ i frågan om en promillegräns också för sjöfylleri som inte är grovt och andra åtgärder för att förbättra trafiksäkerheten till sjöss. Lagutskottet anförde att det var angeläget att ställningstaganden från regeringens sida i dessa frågor kommer till stånd så snart som möjligt. I avvaktan på resultatet av det då påbörjade utredningsarbetet ansåg dock utskottet att riksdagen inte borde vidta någon ytterligare åtgärd med anledning av då aktuella motioner, som därför avstyrktes.

När lagutskottet därefter tagit ställning till motioner med krav på skärpt lagstiftning om sjöfylleri har utskottet vidhållit sin uppfattning från januari 2004 (bet. 2004/05:LU6 och 2005/06:LU15). Civilutskottet gör motsvarande bedömning och anser således att resultatet av beredningen inom Regeringskansliet av Rattfylleriutredningens förslag bör avvaktas. Utskottet föreslår därför att riksdagen avslår motionerna.

Reservation

Sjöfylleri (s, v, mp)

av Carina Moberg (s), Christina Oskarsson (s), Hillevi Larsson (s), Egon Frid (v), Ameer Sachet (s), Jan Lindholm (mp), Fredrik Lundh (s) och Stefan Wikén (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:C347 yrkandena 1 och 2 samt 2006/07:C372 yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Lagutskottet har behandlat motioner med krav på skärpt lagstiftning om sjöfylleri vid åtskilliga tillfällen. Vid behandlingen i januari 2004 i det av riksdagen godkända betänkandet 2003/04:LU6 såg lagutskottet med tillfredsställelse på att den tidigare regeringen tagit ett initiativ i frågan om en promillegräns också för sjöfylleri som inte är grovt och andra åtgärder för att förbättra trafiksäkerheten till sjöss. Vi anser att det nu är hög tid för lagstiftning som omfattar att en nedre promillegräns införs för sjöfylleri och att det blir möjligt att rutinmässigt ta alkoholutandningsprov för att kontrollera nykterheten till sjöss. Vi ställer oss alltså bakom motionerna om att Rattfylleriutredningens förslag i de delar som nu är aktuella skall genomföras, och vi anser att detta skall ske skyndsamt.

Vi föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad vi framfört. Därmed bifaller riksdagen motionerna C372 (s) yrkandena 1 och 2 samt C347 (kd) yrkandena 1 och 2.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006

2006/07:C347 av Annelie Enochson (kd):

1. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till skärpta straffbestämmelser i sjölagen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att sjöpoliserna ska kunna göra rutinmässiga alkoholutandningsprover.

2006/07:C372 av Anneli Särnblad och Peter Hultqvist (båda s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att normalgraden av sjöfylleri och en nedre promillegräns om 0,2 ‰ införs.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att polisen och Kustbevakningen ges befogenhet att genomföra rutinmässiga alkoholutandningsprov enligt 2 § lagen 1976:1090.